

יישום IFRS בישראל
התפתחויות, עדכונים והשלכות המשבר בשוקי ההון

היערכות לדיווח השנתי הראשון

משה פרץ
יעל ג'רסי

המחלקה המקצועית
קסלמן וקסלמן

PRICEWATERHOUSECOOPERS
קסלמן וקסלמן

2 בדצמבר 2008

תוכן העניינים

1. מדידה, הכרה והצגה
2. גילוי - ביאורים לדוחות הכספיים
3. הוראות נוספות לתשומת לב
4. כלים ומקורות מידע נוספים שעומדים לרשותכם

יישום IFRS בישראל

התפתחויות, עדכונים והשלכות המשבר בשוקי ההון

מדידה, הכרה והצגה

היערכות לדיווח השנתי הראשון

מדיניות חשבונאית

היערכות לדיווח השנתי הראשון מדיניות חשבונאית

היערכות לדיווח השנתי הראשון

**סוגיות מדידה, הכרה והצגה נוספות -
לתשומת לב**

אומדנים

בחינה מחודשת ועדכון

חשוב לזכור, כי לפי IAS 34:

"אם אומדן של סכום, שדווח בתקופת ביניים, משתנה באופן משמעותי במהלך תקופת הביניים האחרונה של שנת הכספים, אך דיווח כספי נפרד לאותה תקופת ביניים אחרונה אינו מתפרסם, יינתן גילוי למהות ולסכום של אותו השינוי באומדן **בביאור לדוחות הכספיים השנתיים** לאותה שנת כספים."

סעיף 26

בחינה פוזיטיבית לצרכי הדיווח השנתי (מעבר לבחינות שארעו במהלך השנה בעקבות Triggering Event)

דוגמאות:

- אורך חיים
- ערך שייר
- שיטת הפחתה
- צורך בביצוע הפחתות של נכסים
- הפרשות ותלויות
- מענקי מדען
- היוון עלויות פיתוח

היערכות לדיווח השנתי הראשון

הערכות שווי מדידה ועדכון

ירידת ערך מוניטין ובלתי מוחשיים שאינם מופחתים

נדל"ן להשקעה (לצרכי מדידה ו/או גילוי)

מכשירים פיננסיים (נכסים והתחייבויות)

FVTPL

זמינים למכירה

נגזרים משובצים

ערבויות

הערכה אקטוארית

קבלת החלטות שוטפות ייעוד ותייעוד

מכשירים פיננסיים

- סיווג לקטגוריית FVTPL (נכסים והתחייבויות) - במועד ההכרה לראשונה
- שינוי סיווג בין קטגוריות לפי התיקון ל- IAS 39 - פרוספקטיבית

יישום חשבונאות הגנה - פרוספקטיבית

- עמידה בדרישות הייעוד, התייעוד והערכת אפקטיביות שנקבעו ב- IAS 39
- רשות ניירות ערך - החלטת אכיפה חשבונאית מספר 08-2 (הטיפול החשבונאי בגידור רכישות חזויות של סחורה)
- ליקויים שנמצאו
(זיהוי הפריט המגודר לא היה ספציפי דיו; חוסר התייחסות לפרמטרים מסוימים בבחינת אפקטיביות באמצעות רגרסיה; בחינת אפקטיביות ללא שינוי בערך הזמן של הפריט המגדר (אך ערך הזמן נזקף לקרן); חוסר תיעוד של הסיכון המגודר; אי הכללת תאריך התייעוד; חוסר זיהוי מפורט של המכשיר המגדר; העדר שמות המתעדים)

הטיפול בעסקות של צירופי עסקים באותה שליטה

חברה צריכה לקבוע **מדיניות חשבונאית** לצורך טיפול בעסקות של צירופי עסקים באותה שליטה וליישם אותה באופן עקבי

השיטות הקיימות:

יישום IFRS 3
(שיטת הרכישה)

שיטת המיזוג
(Predecessor Method)

שווי הוגן

על בסיס ערך פנקסני

מאז ומעולם

או

ממועד העסקה ואילך

ממועד העסקה ואילך

עסקות עם בעלי שליטה הלוואות בינחברתיות

טיפול חשבונאי* (דוחות נפרדים של האם/דוחות של הבת)	תנאי פרעון קבועים	ריבית שוק
אין טיפול חשבונאי מיוחד (הלוואה תטופל לפי IAS 39)	+	+
טיפול בהפרש בין המזומן שעבר לשווי ההוגן בהכרה לראשונה - לפי בחירת החברה (<u>מדיניות חשבונאית</u>): <ul style="list-style-type: none"> ▪ הכרה ברווח והפסד ▪ תוספת להשקעה במוחזקת (בדוחות האם) / תוספת להון (בדוחות הבת) 	+	-
בדוחות החברה האם - ההלוואה במהותה מהווה השקעה נוספת בבת. בהתאם, תימדד לפי עלות או בהתאם להוראות IAS 39 - לפי בחירת החברה (מדיניות חשבונאית) בדוחות החברה הבת - ההלוואה הינה התחייבות פיננסית בהתאם ל- IAS 32; ההלוואה תוכר לפי <u>ערך הפדיון</u> ותסווג במסגרת ההתחייבויות <u>השוטפות</u>	הלוואה ללא תנאים חוזיים מוסכמים (מועדי פרעון/ריבית)	
ככלל, ניתן לבחור, כמדיניות חשבונאית, בסיווג המחילה כהגדלת ההשקעה בבת (בדוחות האם) / הגדלת ההון (בדוחות הבת), או כגריעה כנגד הרווח והפסד. יחד עם זאת, החברה תקבע את הטיפול בהלוואה בהתאם למהות העסקה ועל בסיס המהות הכלכלית של מחילה	מחילת הלוואה	

(* בהנחה שהחברות מסווגות את ההלוואה לקטגוריית "הלוואות וחייבים" לפי IAS 39

הצגת דוחות על תזרימי המזומנים

סיווג תזרימים בגין ריבית ודיבידנדים

- ❑ התקן מאפשר לחברה הפעלת שיקול דעת בסיווג התזרימים בגין ריבית ודיבידנדים
- ❑ על הסיווג להיעשות בצורה עקבית
- ❑ הסיווג יעשה, ככל שיתאפשר, לפי המהות העסקית של החברה

פעילות מימון	פעילות השקעה	פעילות שוטפת	
+		+	ריבית ששולמה
	+	+	ריבית שהתקבלה
+		+	דיבידנד ששולם
	+	+	דיבידנד שהתקבל

הצגת דוחות כספיים

IAS 1R / IAS 1

מאזן / הון

- "שווי מזומנים"
- תשלום מבוסס מניות
- קרנות הון / עודפים
- הצגת התחייבויות - זמן קצר/זמן ארוך
- הפרת אמות מידה פיננסיות - שינוי תנאים מבעוד מועד (לפני תאריך המאזן)

דוח רווח והפסד

- הגדרת "הוצאות המימון" שיסווגו מחוץ לרווח התפעולי של החברה
- סיווג הפרשי שער
- סיווג רווחים/הפסדים ממכשירים פיננסיים נגזרים (לרבות נגזרים משובצים שהופרדו)
- סיווג רווח או הפסד מהשקעות בניירות ערך
- שינוי בהתחייבות בגין תוכנית מוגדרת הטבה

יישום IFRS בישראל
התפתחויות, עדכונים והשלכות המשבר בשוקי ההון

גילוי
ביאורים לדוחות הכספיים

היערכות לדיווח השנתי הראשון ביאורים לדוחות הכספיים

- דוחות כספיים לשנת 2008 - דוח כספי ראשון, במתכונת מלאה, לפי IFRS
- ביאור מדיניות חשבונאית שננקטה (לרבות החלטות "אימוץ מוקדם")
- ביאור בדבר היישום הצפוי והשפעתו של תקנים ובהרות חדשים שטרם נכנסו לתוקף
- הוראות IAS 1 (הצגת דוחות כספיים) ודרישות הגילוי הכלולות בו
- הוראות הגילוי שכלולות בתקני ה-IFRS האחרים ובהרות לתקנים

היערכות לדיווח השנתי הראשון ביאורים לדוחות הכספיים

IAS 1

הנחות מפתח שנוגעות לעתיד, ולגורמי מפתח אחרים לחוסר ודאות באומדן בתאריך המאזן, שקיים סיכון משמעותי שהם יגרמו לתיאום מהותי לערכים בספרים של נכסים ושל התחייבויות במהלך השנה הכספית הבאה

להלן דוגמאות לסוגים של גילויים הניתנים:

- (א) המהות של ההנחה או חוסר הודאות האחר באומדן;
- (ב) הרגישות של הערכים בספרים לשיטות, להנחות ולאומדנים שעמדו בבסיס החישוב שלהם, לרבות הסיבות לרגישות;
- (ג) הסבר לשינויים שבוצעו בהנחות שנקבעו בעבר בהתייחס לנכסים ולהתחייבויות, אם חוסר הודאות עדיין לא נפתר

שיקול הדעת שההנהלה הפעילה בתהליך יישום המדיניות החשבונאית בעלת השפעה משמעותית במיוחד על הסכומים שהוכרו

דוגמאות להפעלת שיקול דעת כאמור:

- האם נכסים פיננסיים הם השקעות המוחזקות לפדיון
- מתי הועברו הסיכונים וההטבות המשמעותיים הנובעים מבעלות על נכסים פיננסיים ונכסי חכירה
- האם מהות היחסים בין ישות לבין ישות למטרה מיוחדת (SPE) מצביע על כך שה-SPE נשלטת על ידי הישות

היערכות לדיווח השנתי הראשון ביאורים לדוחות הכספיים

IAS 8

במקרה שהישות טרם יישמה תקן חדש או פרשנות חדשה, אשר פורסמו, אך טרם נכנסו לתוקף, על הישות לתת גילוי:

(א) לעובדה זו; וכן

(ב) למידע ידוע או למידע ניתן לאמידה באופן סביר, הרלוונטי להערכת ההשפעה האפשרית, שתהיה לישום התקן החדש או הפרשנות החדשה על הדוחות הכספיים של הישות בתקופה של הישום לראשונה

לצורך כך, על הישות לשקול מתן גילוי כדלהלן:

(ה) אחת מהחלופות הבאות:
- גילוי לגבי ההשפעה החזויה של האימוץ לראשונה של התקן או הפרשנות על הדוחות הכספיים; או
- אם ההשפעה אינה ידועה או אינה ניתנת לאמידה באופן סביר, הצהרה על עובדה זו.

(א) שם התקן החדש או הפרשנות החדשה;
(ב) מהות השינוי או השינויים שיחולו במדיניות החשבונאית;
(ג) המועד בו נדרש ישום התקן או הפרשנות;
(ד) מועד האימוץ לראשונה המתוכנן של התקן או הפרשנות על-ידי הישות; וכן -

היערכות לדיווח השנתי הראשון ביאורים לדוחות הכספיים

תקנים אחרים

• **IAS 10** אירועים לאחר תאריך המאזן

• **IAS 12** מסים על ההכנסה

• לרבות מהות הראיות התומכות בהכרה בנכס מס
• הסכום המצרפי של הפרשים זמניים המיוחסים להשקעות בחברות בנות, בסניפים ובחברות
כלולות, ולזכויות בעסקאות משותפות, אשר בגינם לא הוכרו התחייבויות מסים נדחים

• **IFRS 8 / IAS 14** דיווח מגזרי

• **IAS 19** הטבות עובד

• הנחות אקטואריות; הרכב נכסי התוכנית; מרכיבי ההוצאה; "מעגלי" התחייבויות ונכסי התוכנית

• **IAS 24** גילויים בהקשר לצד קשור

• **IAS 37** הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים

• "מעגלי" הפרשות לסוגיהן

• **IFRS 7** - מכשירים פיננסיים: גילויים

ביאורים לדוחות הכספיים

IFRS 7

מכשירים פיננסיים: גילויים

IFRS 7 - מכשירים פיננסיים - גילוי

מהות והיקף סיכונים הנובעים ממכשירים פיננסיים

גילויים איכותיים

- חשיפות לסיכון וכיצד הן נוצרות
- מטרות, מדיניות והתהליכים לניהול הסיכון

גילויים כמותיים

- מידע כמותי מסכם אודות החשיפה לסיכון המבוסס על המידע המדווח לאנשי מפתח ניהוליים של הישות
- דרישות מינימליות
- ריכוזי סיכון

עבור כל סוג של סיכון

- סיכון אשראי
- סיכון נזילות
- סיכון שוק (סיכון מטבע, סיכון ריבית, סיכון מחיר אחר)

משמעותיות המכשירים הפיננסיים על המצב הכספי ועל תוצאות פעולותיה של הישות

גילויים בגין המאזן

- הערך הפנקסני של כל אחת מהקטגוריות
- נכסים/התחייבויות פיננסיות בשווי הוגן כנגד רווח והפסד
- סיווג מחדש
- גריעה
- בטוחה
- חשבון הפרשה להפסדי אשראי
- מכשירים פיננסיים מורכבים עם נגזרים משובצים מרובים
- כשלים והפרות (defaults and breaches)

גילויים בגין דוחות רווח והפסד והון

- רווחים/הפסדים נטו בגין כל אחת מהקטגוריות
- הכנסות והוצאות ריבית, עמלות, הפסדים מירידת ערך וכו'

גילויים אחרים

- מדיניות חשבונאית
- חשבונאות גידור
- שווי הוגן

IAS 1 - גילויים בנוגע להון

- מידע איכותי: מטרות, מדיניות והתהליכים לניהול הון
- תמצית נתונים כמותיים: לגבי הפריטים שמנוהלים כהון
- ציות לדרישות הון חיצוניות שאליהן הישות כפופה

היערכות לדיווח השנתי הראשון

IFRS 7

דיווח על סיכונים בהתאם ל- IFRS 7: עקרונות מפתח

דרישות גילוי לגבי כל סוג של סיכון

סיכון אשראי

סיכון נזילות

סיכון שוק

גילויים איכותיים וגילויים כמותיים

"דרך עיני ההנהלה"

דרישות גילוי מינימליות

היערכות לדיווח השנתי הראשון

IFRS 7

סיכון אשראי

אינם בפיגור וערכם לא נפגם	בפיגור	ערכם נפגם
ערך בספרים - חשיפה מרבית		
תיאור בטוחה מוחזקת ואמצעים אחרים לחיזוקי אשראי		
איכות אשראי - מערכת דירוג	ניתוח גיול	ניתוח נכסים ספציפיים שערכם נפגם
נכסים פיננסיים שתנאיהם נקבעו מחדש	שווי הוגן של בטוחה מוחזקת	
		התאמת השינויים של חשבון הפרשה
		קבלת חזקה על בטוחה

סיכון נזילות

סיכון נזילות - לכל ההתחייבויות הפיננסיות

כיצד הסיכון מנוהל

- תיאור איכותי
- מידע כמותי מסכם אודות החשיפות לתאריך המאזן

ניתוח נזילות

- מועד פירעון חוזי
- תזרימי מזומנים לא מהוונים
- תשלומי ריבית וקרן

היערכות לדיווח השנתי הראשון

IFRS 7

סיכון שוק

סיכון שוק
ניתוח רגישות כתוצאה משינויים סבירים והשפעתם על הרווח והפסד וההון השיטות וההנחות שעמדו בבסיס הכנת ניתוח הרגישות

ביאורים לדוחות הכספיים

דוחות כספיים נפרדים (סולו)

דוחות כספיים נפרדים (סולו)

- הכללת דוחות כספיים תמציתיים על בסיס סולו במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים - לפי תקנות ניירות ערך
 - לרבות דוח על תזרימי המזומנים
- הכללת ביאורים רלוונטיים (אין צורך בביאורים מלאים)
 - יישום כללי חשבונאות ייחודיים:
- הטיפול החשבונאי בהשקעות (בחברות בנות, ישויות בשליטה משותפת, כלולות)
 - תוך התחשבות בהקלה שנקבעה ב- IFRS 1 בנושא
 - אופן אימוץ ההקלה והשלכותיו
- השלכות נוספות שנובעות מהטיפול החשבונאי הייחודי בהשקעות, לרבות:
 - הלוואות בינחברתיות
 - ערבביות
 - דיבידנד
 - אופציות לעובדי החברות המוחזקות

יישום IFRS בישראל
התפתחויות, עדכונים והשלכות המשבר בשוקי ההון

**הוראות נוספות
לתשומת לב**

צירוף הערכת שווי מהותית מאוד לדוחות הכספיים

תזכורת!

חברה תצרף לדוח התקופתי הערכת שווי, כאשר:

מבחן הצירוף -
"הערכת שווי מהותית מאוד"

נעשה שימוש בהערכת השווי
לצורך ביסוס ערכם של
נתונים בדוח התקופתי

תקנה 8ב לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים)

טיוטת תיקון לתקנות ניירות ערך צירוף דוחות חברה כלולה מהותית

מטרה - צמצום הכללים הנרחבים הקיימים כיום בדין הישראלי (ביחס למדינות אחרות), ואימוץ מתכונת חדשה המבוססת בעיקרה על הדין האמריקני

השינויים המוצעים	הדין הקיים
<ul style="list-style-type: none">• ביטול חובת הצירוף בדוחות הרבעוניים• העלאת סף המהותיות הכמותי ל- 20%• ברמת מהותיות שבין 10% ל- 20% - מתן מידע כספי תמציתי• בדוחות ביניים - מתן מידע כספי תמציתי של כלולה מהותית חלף צירוף• במסגרת תשקיף על בסיס רבעוניים - תחול המתכונת השנתית	<p>צירוף דוחות כספיים שנתיים של חברה כלולה אם התקיימו אחד משני תנאים שנקבעו בתקנה 23(ב) לתקנות דוחות כספיים (מבחן כמותי של 10% או יותר מערך ההשקעה בספרים ביחס סך נכסים במאזן או הסכום שנכלל בגינה ברווח והפסד מסך רווח התאגיד; ומבחן מהותי ביחס לחשיבות ההשקעה)</p> <p>צירוף דוחות כספיים רבעוניים בקיום התנאים (תקנה 44 לתקנות דוחות תקופתיים)</p>

עקביות בדיווחים הכספיים

בדוחות הכספיים ומחוץ לדוחות הכספיים

עקביות בין המידע הכספי שמדווח במסגרת הדוחות הכספיים לבין המידע הכספי בדוחות התקופתיים (מחוץ לדוחות הכספיים); לרבות **הצגת המידע** הכלול בדוחות התקופתיים (מלבד הדוחות הכספיים) לפי **IFRS**

תיאור עסקי התאגיד

דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד

יישום IFRS בישראל

התפתחויות, עדכונים והשלכות המשבר בשוקי ההון

**כלים ומקורות מידע
שעומדים לרשותכם**

יישום ה- IFRS

כלים ומקורות מידע שעומדים לרשותכם

מקורות מידע אחרים	מקורות מידע של הפירמה (PwC)
<ul style="list-style-type: none"> • אתר המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות (www.iasb.org.il) <ul style="list-style-type: none"> – תקינה בינלאומית – נושאים שנדונו • אתר רשות ניירות ערך בישראל (www.isa.gov.il) <ul style="list-style-type: none"> – החלטות אכיפה חשבונאיות – SABs עמדות סגל בנושאים חשבונאיים – פניות מקדמיות – המעבר לתקינה בינלאומית (IFRS) • אתר ה- IASB (www.iasb.org) 	<ul style="list-style-type: none"> • www.pwc.com/IFRS • PwC Comperio/International • PwC IFRS Manual of Accounting • הבלוג של משה פרץ (www.pwcblogs.co.il/moshe) • PwC IFRS Blog (pwc.blogs.com/ifrs)

במצגת זו מובאים עיקרי פרסומים המוזכרים בה והיא אינה כוללת את כל ההיבטים החשבונאיים הכלולים בפרסומים המוזכרים בה שעשויים להיות רלוונטיים לטיפול בסוגיות חשבונאיות שונות.

אין לראות בתוכנה של מצגת זו מתן ייעוץ או חוות דעת מקצועית.

דברי התקינה המופיעים במצגת אינם נוסח רשמי. רק הנוסח הרשמי של התקינה מחייב.

© 2008 PricewaterhouseCoopers and/or Kesselman & Kesselman C.P.A. (Isr.).

All rights reserved.

PricewaterhouseCoopers refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited, each of which is a separate and independent legal entity.

PricewaterhouseCoopers and Kesselman & Kesselman C.P.A. (Isr.) accept no liability or responsibility to the contents of this publication or any reliance placed on it.